

Referat

til

Ældrerådet

- Mødedato: Onsdag den 30. oktober 2013
- Mødetidspunkt: 14:00 - 16:00
- Mødested: Tistrup Plejecenter, Yderikvej 40, Tistrup
- Deltagere: Edna Jessen, Anne-Marie Søndergaard, Rigmor Jensen, Gerda Møller Nielsen, Anette Mandahl-Barth, Ketty Bundgaard, Elin Østergaard Bertelsen, Aage Meldgaard, Per Bonde Nielsen, Merry Brydsø, Ingrid Lorentzen, Inger Pedersen, Tonny Tarbensen
- Fraværende: Ingen
- Referent: Else Thorlund

Indholdsfortegnelse

	Side
373. Godkendelse af dagsorden	799
374. Gensidig orientering	800
375. Besøg på Tistrup Plejecenter, Yderikvej 40, Tistrup	801
376. Forslag om forhøjelse af formuegrænse for borgere der har brug for lån til betaling af beboerindskud	802
377. Beslutning om anvendelse af fritvalgsbevis	804
378. Overvejelser om samarbejde om drift af hjælpemiddeldepot	807
379. Eventuelt	809
Bilagsliste	810
Underskriftsblad	811

373. Godkendelse af dagsorden

Dok.nr.: 3375

Sagsid.: 13/1600

Initialer: elth

Åben sag

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Godkendt.

374. Gensidig orientering

Dok.nr.: 3376

Sagsid.: 13/1600

Initialer: elth

Åben sag**Sagsfremstilling****Orientering v/formanden**

- Orientering om spørgeskema fra Politikken

Orientering v/ Social- og sundhedsafdelingen

- Orientering om evaluering af præhospital ordning sættes på dagsordenen i november måned. Evaluering af hospice projekt kommer på et senere tidspunkt.

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Orienteringen blev taget til efterretning.

Formanden orienterede endvidere om følgende:

Presseomtale i Jydske Vestkysten og Varde Ugeavis vedrørende det kommende Ældrerådvalg.

Opsamling fra formands- og næstformandsmøde i DANSKE ÆLDRERÅD udsendes til rådets medlemmer.

375. Besøg på Tistrup Plejecenter, Yderikvej 40, Tistrup

Dok.nr.: 3382

Sagsid.: 13/1600

Initialer: elth

Åben sag**Sagsfremstilling**

Rådet mødes kl. 14.00 på Tistrup Plejecenter

Virksomhedsleder Jeanette Christensen vil give en kort orientering om det nye center og derefter er der rundvisning.

Rådet afholder derefter det ordinære møde i et mødelokale på plejecentret.

Forvaltningens vurdering

Ingen

Sundhedskonsekvensvurdering

Ikke foretaget

Retsgrundlag

-

Økonomi

-

Høring

-

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Orienteringen blev taget til efterretning.

376. Forslag om forhøjelse af formuegrænse for borgere der har brug for lån til betaling af beboerindskud

Dok.nr.: 3378
Sagsid.: 09/9508
Initialer: birg
Åben sag

Sagsfremstilling

I henhold til Boligstøtteleven kan der, efter ansøgning, ydes lån til betaling af indskud i lejeboliger omfattet af lov om almene boliger, herunder ældre- og plejeboliger. Lån til beboerindskud ydes til boligtagere, hvis husstandsindkomst ikke overstiger 219.694 kr. om året. For hvert hjemmeboende barn under 18 forhøjes dette beløb med 38.900 til og med 4 børn. Herudover kan kommunalbestyrelsen afslå at yde lån, hvis

1. ansøgeren efter kommunalbestyrelsens samlede vurdering af ansøgerens økonomiske og personlige forhold ikke har behov for lånet,
2. kommunalbestyrelsen vurderer, at boligen er for dyr for ansøger,
3. ansøger i forvejen har et beboerindskudslån, der endnu ikke er afviklet.

Jf. pkt. 1 ovenfor skal kommunalbestyrelsen fastsætte en grænse for, hvor stor en formue en ansøger må have for at kunne komme i betragtning til et lån. Denne grænse blev i forbindelse med kommunesammenlægningen fastsat til 30.000 kr. i Varde Kommune.

Imidlertid er mange af de almene boliger, vi har i kommunen, blevet renoveret og ombygget de senere år, ligesom der er blevet bygget meget nyt – dette har betydet, at beboerinskuddene både i almene boliger, herunder ældre- og plejeboliger er steget betydeligt. For mange boligtagere er beboerinskuddene nu over 30.000 kr., for nogle plejeboliger udgør indskuddet 37.000 kr. I forbindelse med indflytning skal boligtageren udover indskud også erlægge 1. måneds husleje. Det betyder, at den fastsatte formuegrænse kan føre til, at man kan få afslag på beboerindskudslån og alligevel ikke have råd til f.eks. at flytte ind i en plejebolig. Den, ved lov, fastsatte indtægtsgrænse betyder, at det primært er pensionister, kontanthjælpsmodtagere og enlige forsørgere med forholdsvis lav indkomst der kan komme i betragtning til beboerindskudslån.

Det indstilles i forlængelse af ovenstående, at formuegrænsen for lån til beboerindskud i almene boliger med virkning fra 1. januar 2014 hæves til 45.000 kr.

Borgerservicechef Helle Marquertsen deltager under sagens behandling.

Retsgrundlag

Lov om individuel boligstøtte.

Økonomi

Antallet af ydede lån vil formentlig stige lidt. Det er vores erfaring, at gruppen, der kan komme i betragtning, meget sjældent har en formue af betydning, og dermed vil en forøgelse af formuegrænsen kun have konsekvenser for et begrænset antal borgere.

Høring

Handicapråd
Ældreråd

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Økonomiudvalget, **at** formuegrænsen for lån til beboerindsud i almene boliger hæves til 45.000 kr. med virkning fra 1. januar 2014, og **at** Ældre- og Handicaprådet høres herom, forinden der træffes endelig beslutning i udvalget.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 09-10-2013

Fraværende: Tom Arnt Thorup

Såfremt der ikke fremkommer indsigelser i f.m. høringen fra ældre- og handicapråd hæves formuegrænsen til 45.000 kr.

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Ældrerådet støtter en forhøjelse af formuegrænsen til 45.000 kr.

377. Beslutning om anvendelse af fritvalgsbevis

Dok.nr.: 3379

Sagsid.: 13/12416

Initialer: niwi

Åben sag

Sagsfremstilling

Folketinget vedtog 23. marts 2013 lov vedr. administration af Fritvalgsområdet.

Loven er en forenkling af reglerne for Byrådets tilrettelæggelse af borgernes frie valg af leverandør på hjemmehjælpsområdet.

KL har sammen med regeringen vurderet, at loven vil reducere de administrative opgaver ifbm. konkurrenceudsættelse af hjemmehjælpsydelse. Yderligere er lovens intention at styrke Byrådets muligheder for, gennem konkurrenceudsættelse, at effektivisere området. Som udgangspunkt fastholder og udvider loven borgernes ret til frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp samt madservice. Dette betyder, at der pr. 1. januar 2014 indføres lovkrav om, at borgerne skal have mulighed for at vælge mellem minimum to leverandører på hhv. madservice og hjemmehjælpsområdet.

Der peges på tre metoder (som alle er beskrevet i bilag) til at tilvejebringe et frit valg for borgeren:

1. Anvende de generelle udbudsregler, som de kendes i dag.
2. Fastholde den nuværende godkendelsesmodel
3. Tilbyde et såkaldt **fritvalgsbevis** - en slags voucher -som borgeren kan indløse hos private CVR- registrerede private firmaer virksomheder, der udfører hjælpen.

Der er indledt et samarbejde med KL i forhold til at vurdere, hvorvidt der er et potentiale i Varde Kommune i forhold til at anvende en udbudsmodel.

Det bemærkes, at såfremt borgeren ikke sikres et frit valg gennem model 1 eller 2, skal Kommunen tage model tre i anvendelse. I forhold til madservice har Kommunen i flere år haft to leverandører på området. I forhold til hjemmehjælpsområdet anvender Varde Kommune godkendelsesmodellen, hvor der på rengøringsdelen historisk har været flere private leverandører. Da Blåbjerg Pleje- og Aktivitetscenter er godkendt som leverandør på plejeområdet i hele Varde Kommune med virkning fra januar 2014, lever man også på dette område op til lovens krav om at sikre borgeren frit valg mellem minimum to leverandører. Der er således ikke et akut behov for ændring af praksis.

Ikke desto mindre skal der tages politisk stilling til, om borgerne skal tilbydes muligheden for et fritvalgsbevis. Pr. 01. januar 2014 kan borgerne søge om fritvalgsbevis, og en eventuel godkendelse eller afslag skal tage afsæt i den politiske beslutning herom.

Forvaltningens vurdering

Borgerne har i en model med fritvalgsbeviser stor frihed til at vælge den leverandør, de ønsker.

Det vurderes dog, at en eventuel indførsel af fritvalgsbevis vil betyde øgede opgaver i forhold til administrationen af ordningen. Dette skyldes, at borgeren skal bevilges/have

afslag på fritvalgsbevis, og at der administrativt skal følges op på hjælpen ved borgeren. Afgørelsen beror på myndighedens vurdering af borgerens psykiske habilitet.

Endvidere vurderes det, at indførelse af fritvalgsbevis netop vil stille store krav til borgerens habilitet, idet der ikke foreligger nogen kommunal vurdering eller godkendelse af den leverandør, borgeren måtte anvende. Dette kan blive problematisk ift. at sikre rehabiliteringstankegangen i plejeopgaver, hvor det er vigtigt at styrke borgerens mestring og undgå yderligere funktionstab. Ligeledes kan Varde Kommune heller ikke sikre, at Servicelovens princip om *Hjælp til selvhjælp* tilgodeses.

Da de borgere, hjemmeplejen kommer til at betjene, vurderes (i hvert fald i stort omfang) at være svage funktionsmæssigt, vurderes det administrativt, at ulemperne ved ordningen er større end gevinsterne.

Det er yderligere forvaltningens vurdering, at sagen forelægges Byrådet til endelig godkendelse, da der er tale om en aktivitetsforøgelse jf. Styrelsesvedtægten.

Sundhedskonsekvensvurdering

Det vurderes, at fritvalgsbeviserne kan få en negativ konsekvens for sundheden hos den enkelte borger, da det ikke er muligt at stille krav til leverandøren om f.eks. en rehabiliterende tankegang i udførelsen af opgaven.

Retsgrundlag

Lov om social service §91: *Kommunalbestyrelsen skal skabe grundlag for, at modtagere af hjælp efter § 83 kan vælge mellem to eller flere leverandører af denne hjælp, hvoraf den ene leverandør kan være kommunal.*

Økonomi

En beslutning om at indføre fritvalgsbeviser vil øge udgiften til det administrative personale i kraft af flere opgaver. Omfanget heraf er ukendt.

Vælges det at indføre Fritvalgsbevis vil det kunne påvirke timeprisen negativt, (dvs. der er en forventning om højere afregningspriser), da flere leverandører på markedet vil reducere volumen i enten en godkendelses- eller udbudsmodel, hvorved prisen forventes at stige.

Høring

Sagen har været til høring i Ældrerådet. Her blev hensynet til borgerens selvbestemmelsesret overfor hensynet til den svage borger drøftet. I forhold til indførelse af fritvalgsbevis fremførte Ældrerådet, at hensynet til den svage borger skulle vægtes højt. Derfor indstilles til, at man politisk fravælger muligheden for fritvalgsbevis, indtil der er erfaringer med disse fx fra andre kommuner.

Ældrerådet ser samtidig frem til analysen fra KL i forhold til at vurdere potentialet ved et udbud på området.

Bilag:

- 1 Åben Notat vedr. tilrettelæggelse af borgerens frie valg af leverandør og fritvalgsbeviser 128539/13

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet,
at muligheden for fritvalgsbevis på nuværende tidspunkt fravælges,
at KL's potentialeafklaring fremlægges på udvalgsmødet i november 2013.

Beslutning Udvalget for Social og Sundhed den 08-10-2013

Fraværende: Erhardt Jull

Anbefalingen blev godkendt.

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Orienteringen blev taget til efterretning. Ældrerådet ser frem til fornyet høring i foråret 2014.

Beslutning Økonomiudvalget den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Forelægges Byrådet med anbefaling.

378. Overvejelser om samarbejde om drift af hjælpemiddeldepot

Dok.nr.: 3380

Sagsid.: 13/10775

Initialer: FLKA

Åben sag

Sagsfremstilling

Til KL's økonomiske topmøde i foråret 2013 var der udarbejdet rapporter, som udpegede seks kommunale serviceområder, hvor der formodes at være stordriftsfordele forbundet med udlicitering eller kommunale samarbejder. Ét af dem er hjælpemiddelområdet. Som følge af disse rapporter har man i Varde Kommune igangsat analysearbejder på de seks serviceområder.

Hjælpemiddelområdet består af to hovedkomponenter: Indkøb af hjælpemidler og drift af hjælpemiddeldepot. Om indkøb af hjælpemidler gælder det, at Varde Kommune deltager i et indkøbssamarbejde med en række andre sydjyske kommuner, der i fællesskab gennemfører udbud. På den del af hjælpemiddelområdet må det således antages, at Varde Kommune allerede har indhøstet de stordriftsfordele, der måtte være. Om driften af hjælpemiddeldepotet gælder det, at denne i dag – efter en udbudsforretning gennemført i 2007 - udføres af den kommunale organisation. Depotdriften omfatter udbringning og afhentning, reparation, vedligehold og rengøring af hjælpemidler. Hjælpemiddeldepotet varetager også opsætning og nedtagning af nødkald hos borgere i eget hjem samt opsætning og nedtagning af nøglebokse og elektroniske låse. Varde Kommunes hjælpemiddeldepot varetager herudover en opgave med undervisning og rådgivning om forflytninger og andre vanskelige arbejdsmiljøsituationer i ældreplejen samt bevilling af arbejdsmiljørelaterede hjælpemidler. I forhold til andre kommuners hjælpemiddeldepoter har Varde-depotet en forholdsvis stor opgaveportefølje.

Trods den brede opgavevifte må det antages, at der kan være fordele ved et samarbejde med andre kommuner. For eksempel må det antages, at den tid hjælpemidlerne er i brug vil kunne øges, hvis befolkningsunderlaget udvides. Derfor har Varde Kommune inviteret nogle nabokommuner til en drøftelse om samarbejdsmulighederne om depotdrift. I drøftelserne deltager Billund, Fanø og Vejen kommuner. Vejen Kommune har meddelt, at man ønsker at fortsætte drift af eget depot, men at man er interesseret i at undersøge potentialet i at samarbejde med andre kommuner på en række delområder. Fanø og Billund kommuner er som udgangspunkt åbne overfor en række forskellige muligheder, der kan skabe stordriftsfordele. Der kan i uge 40 forventes en tilkendegivelse fra social- og sundhedsudvalget i Billund Kommune om hvilke muligheder for stordriftsfordele, der skal belyses nærmere. Tilkendegivelsen vil således foreligge til mødet i Udvalget for Social og Sundhed.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der kan være økonomiske fordele ved et samarbejde med andre kommuner om drift af et hjælpemiddeldepot. Betingelserne for et sådant samarbejde samt organiseringsform mv. skal belyses nærmere, inden der træffes beslutning om et tværkommunalt samarbejde. I undersøgelsen kan en belysning af fordele og ulemper ved at gennemføre en udbudsforretning indgå. Mulighederne i et samarbejde med andre kommuner er nærmere beskrevet i det medsendte bilag, som er udarbejdet af Billund Kommune.

Retsgrundlag

Lov om social service §§ 112 og 113.

Økonomi

Den budgetterede udgift til drift af Hjælpemiddeldepotet udgør 8,3 mio. kr., heraf udgør APV-hjælpebidler 2,1 mio. kr.

Høring

Sagen høres i Ældrerådet.

Bilag:

1	Åben Samarbejde på Hjælpemiddelområdet	139080/13
2	Åben Samarbejde på Hjælpemiddelområdet - Samarbejde på Hjælpemiddelområdet.docx	139080/13

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at administrationen bemyndiges til at fortsætte dialogen med andre kommuner med henblik på at afsøge mulighederne for et samarbejde om drift af hjælpemiddeldepot, herunder at beskrive mulige organiseringsformer samt fordele og ulemper ved at gennemføre en udbudsforretning.

Beslutning Udvalget for Social og Sundhed den 08-10-2013

Fraværende: Erhardt Jull

Anbefalingen blev godkendt.

Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013

Fraværende: Ingen

Rådet støtter beslutning af 8. oktober 2014 af Udvalget for Social og Sundhed.

379. Eventuelt

Dok.nr.: 3377

Sagsid.: 13/1600

Initialer: elth

Åben sag**Beslutning Ældrerådet den 30-10-2013**

Fraværende: Ingen

Der blev fremsat ønske om følgende:

- at invitere visitationen til en nærmere orientering om helhedsvurderingen af borgere.
- at informere det nye råd om deres tavshedspligt, vedtægter m.v.

Bilagsliste

- 377. Beslutning om anvendelse af fritvalgsbevis
 - 1. Notat vedr. tilrettelæggelse af borgerens frie valg af leverandør og fritvalgsbeviser (128539/13)

- 378. Overvejelser om samarbejde om drift af hjælpemiddeldepot
 - 1. Samarbejde på Hjælpemiddelområdet (139080/13)
 - 2. Samarbejde på Hjælpemiddelområdet - Samarbejde på Hjælpemiddelområdet.docx (139080/13)

Underskriftsblad

Edna Jessen

Anne-Marie Søndergaard

Rigmor Jensen

Gerda Møller Nielsen

Anette Mandahl-Barth

Ketty Bundgaard

Elin Østergaard Bertelsen

Aage Meldgaard

Per Bonde Nielsen

Merry Brydsø

Ingrid Lorentzen

Inger Pedersen

Tonny Tarbensen

Bilag: 377.1. Notat vedr. tilrettelæggelse af borgerens frie valg af leverandør og fritvalgsbeviser

Udvalg: Ældrerådet

Mødedato: 30. oktober 2013 - Kl. 14:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 128539/13

Notat vedr.:

Tilrettelæggelse af borgerens frie valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis.

"Et moderne velfærdssamfund sætter borgeren i centrum og tilbyder fleksible muligheder for at vælge de servicetilbud, der passer bedst"

Social- og Integrationsminister Karen Hækkerup feb. 2013

Den ny Lov vedr. administration af fritvalgsområdet som blev vedtaget marts 2013 er en forenkling af reglerne for Byrådets tilrettelæggelse af borgernes frie valg af leverandør på hjemmehjælpsområdet (Lov 326 af 23. marts 2013 + bekendtgørelse nr. 344 af 26. marts 2013).

Det er KL og regeringens vurdering, at loven vil reducere de administrative opgaver i forbindelse med konkurrenceudsættelse af hjemmehjælpsydelse.

Som udgangspunkt fastholder og udvider loven borgerens ret til frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp. Dette betyder, at der per 1. januar 2014 indføres et lovkrav om at **borgerne skal have mulighed for at vælge mellem to eller flere leverandører.**

En af intentionerne med loven er at give Byrådet mere frihed og fleksibilitet til at tilrettelægge hjemmehjælpen på baggrund af områdespecifikke overvejelser om markedsforhold, særlige lokale hensyn og borgernes behov. Det er endvidere intentionen, at styrke byrådets muligheder for at opnå mere omkostningseffektive løsninger end under de nuværende regler. Det kan ske ved at konkurrenceudsætte hjemmehjælpsydelser sammen med andre driftsområder fx plejeopgaver i boliger eller sygeplejeydelser.

**ar alle en drøm
klare os selv**
VARDE KOMMUNE

Der er tre metoder til at tilvejebringe borgernes frie valg:

1. At bruge de generelle udbudsregler (dem der gælder på alle andre områder) på hele eller dele af området. Kommunen kan her vælge at undtage dele af den kommunale hjemmepleje.
2. At fastholde den nuværende godkendelsesmodel
3. At tilbyde borgerne et såkaldt **fritvalgsbevis** – en slags voucher - som borgeren kan indløse hos CVR-registrede, private virksomheder, der udfører hjælpen.

Hvis borgeren som udgangspunkt ikke sikres et frit valg ved anvendelse af enten model 1 eller 2 skal model 3 tages i anvendelse.

Som udgangspunkt er det på nuværende tidspunkt muligt for Varde Kommune, at opfylde lovens intention om at sikre borgerens frie valg under den nuværende godkendelsesmodel, hvor leverandørerne afregnes til den gennemsnitspris og kvalitet som den kommunale leverandør leverer ydelsen til. Dette skyldes, at Blåbjerg pleje og aktivitetscenter er godkendt leverandør også på plejeområdet og der derfor både er mulighed for et kommunalt og for et privat tilbud. **Der er derfor ikke nogen "brændende" platform for Varde Kommune i forhold til efterlevelse af lovens regler.**

Et fremadrettet strategisk valg vil dog skulle belyse mulighederne for at vælge et strategisk spor på dette område, som afspejler de lokale politiske og økonomiske hensyn som den nye lovgivning åbner mulighed for.

Social og Sundhedsområdet indgår pt. i et indledende analysearbejde i regi af KL med hensyn til at afdække potentialet under en udbudsmodel. Denne analyse vil indeholde KL's vurdering af fordele og ulemper ved udbud samt en præcisering af mulighederne for at sammesætte indholdet af udbuddet. KL's analyse tænkes præsenteret for udvalget i oktober måned 2013.

Inden årsskiftet skal der dog tages politisk stilling til, hvorvidt borgerne skal tilbydes muligheden for et fritvalgsbevis. Dette skyldes, at borgerne kan søge om dette per 1. januar 2014 og at kommunen derfor skal kunne give afslag/ tilsagn på tilbuddet. Det er derimod ikke nødvendigt med hurtig stillingtagen til eventuel indførelse og tilrettelæggelse af udbudsmodel, da Varde Kommune efterkommer lovens krav om frit valg mellem flere leverandører på ydelserne: pleje, rengøring og madservice.

Nærværende notat skal give mulighed for at tage den politiske diskussion omkring indførelse af fritvalgsbeviser indenfor et kort tidsperspektiv samt kort introducere de nye muligheder i loven indenfor området.

Udbud

Med lovændringen får Byrådet større frihed til at indgå aftaler med leverandører af hjemmehjælpsydelser. Serviceloven vil ikke længere indeholde betingelser for Byrådets udvælgelse af leverandører af hjemmehjælp efter Servicelovens §83. Dermed øges frihedsgraden i forhold til valg af leverandør.

Et eksempel på en model er rammeudbud. Her udvælges et nærmere antal vindere, som borgerne herefter frit kan vælge i mellem. Udbud gennemføres og ved annoncering tilkendes, hvorvidt Kommunen ønsker at udpege mere end en vinder og samtidig angive, hvor mange leverandører, der kan blive tale om. Byrådet udpeger en leverandørkreds på baggrund af eksempelvis pris, geografisk spredning og kompetencer, som

sikrer at borgerne kan vælge mellem forskellige kompetente leverandører. Afregningsprisen til leverandører fastsættes efter udbud af området.

Samtidig bliver det muligt at Byrådet kan samle udbud af driftsområder fx i et geografisk område i forhold til hjemmehjælp, delegerede sygeplejeydelser og et plejecenter.

Samtidig bliver det muligt under den nye lov at lade den kommunale leverandør stå udenfor hele eller dele af udbuddet. Dette skal der gøres opmærksom på i udbudsmaterialet så private leverandører er klar over denne konkurrencemæssige betingelse. Den kommunale leverandør vil i givet fald skulle afregnes til en pris, der afspejler den kommunale leverandørvirksomheds gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at producere og levere tilbuddet.

Da Kommunen har forsyningsforpligtelsen overfor borgerne vil en mulighed med bibeholdelse af kommunal leverandør begrænse risikoen for forsyningssvigt og samtidig sikre viden og kompetencer til at løse opgaven med at udføre hjemmehjælp.

Det er KL og Regeringens vurdering, at man ved indførsel af udbud kan opnå besparelser på området. Der pågår som tidligere nævnt et udredningsarbejde i Varde Kommune, som kan danne grundlag for de politiske drøftelser i Varde Kommune omkring udbud.

Godkendelsesmodellen

Godkendelsesmodellen er den mest udbredte model i Kommunerne i dag, og er da også historisk den model Varde Kommune har taget i anvendelse.

I denne model godkender Byrådet en række leverandører, som de visiterede borgere frit kan vælge i mellem. Denne model sikrer, at borgerne kan vælge mellem en række kompetente leverandører, som lever op til kvalitets og priskrav fastsat af Byrådet.

I denne model fastsættes afregningsprisen på baggrund af den kommunale leverandørs gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at levere en ydelse. De gennemsnitlige omkostninger inkluderer normalt både de direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud som fx: Køb af materialer, løn, kørsel etc. og de indirekte omkostninger som fællesomkostninger til lokaler og afskrivninger på lokaler.

FAKTA BOKS

Godkendte leverandører:

Hjemmepleje Midt/Vest
Hjemmepleje Nord/Øst
Renox rengøring
Absolut Rent
BT's Rengøring
Vikarservice
Forenede Service
Blåbjerg Pleje- og
Aktivitetscenter.

Vidste du...

...at en times praktisk bistand koster ca. 400 kr. og en times personlig pleje i dagtid koster 500 kr.

Der i gennemsnit visiteres til 3,3 timers hjælp ugentligt & at der er ca. 1200 borgere, som serviceres af kommunale og private fritvalgsleverandører.

I Finanslovsaftalen for 2013 afskaffedes kravet om, at timeprisberegningen skulle foretages på baggrund af registreringer om den faktisk leverede tid i forbindelse med udførelsen af hjælpen. Dermed kan det anslåede timeforbrug for perioden anvendes ved fastsættelse af timepris.

Fritvalgsbeviser

Vælger Byrådet at tilbyde borgere visiteret til hjemmehjælp frit valg via et fritvalgsbevis, vil borgeren kunne udvælge og indgå aftale med en privat leverandør om udførelse af den visiterede hjælp.

Dermed skal den leverandør som borgeren vælger ikke godkendes af Kommunalbestyrelsen. Ordningen forventes at øge borgerens selvbestemmelse og fleksibilitet i hverdagen. Borgeren kan aftale med sin leverandør, at det er den samme hjælper, der skal komme hver gang. Omvendt kan Byrådet ikke stille kvalitetskrav til leverandør, hvilket kan betyde, at opgaven løses af ufaglærte og dokumentationen foregår i andre systemer end omsorgssystemet.

Sagsbehandler vil ved bevilling af fritvalgsbevis skulle vurdere, hvorvidt borgeren kan håndtere brugen af og udmøntningen af dette. Hvis borgeren vurderes til **ikke** at kunne håndtere fritvalgsbeviset (fx ved demens, udtalt svækkelse og lignende) vil myndigheden skulle give afslag. Dette er ikke en opgave myndigheden har i dag, da kommunen anvender godkendelsesmodellen. Indførelse af fritvalgsbevis vil derfor tilvejebringe en ekstra administrativ opgave for myndighedsafdelingen (Social og Handicapafdelingen), dels i forhold til vurderingen af borgerens habilitet (bevilling/afgørelse) og dels i forhold til tilsynsforpligtelsen dvs. opfølgningen på hjælpen ude ved borgeren. Derudover vil afgørelserne om fritvalgsbevis kunne ankes til Ankestyrelsen på linje med øvrige klager på det sociale område (Bemærk: Dette er ny praksis – det var tidligere de Sociale Nævn som behandlede klager på området).

Den private leverandør som borgerne kan antage skal være en CVR registreret virksomhed. Borgerne vil således ikke kunne vælge en privat person til at udføre hjælpen eksempelvis en nabo eller pårørende. Dermed vil borgerene ikke have et arbejdsgiveransvar forbundet med ordningen.

Fritvalgsbeviset betyder, at borgerne kan vælge mellem mange flere leverandører end dem, som er godkendt i dag. Det øger samtidigt kompleksiteten i samarbejdet med f.eks. hjemmesygeplejerskerne og terapeuterne, hvorfor rehabiliteringstanken forventes svær at realisere indenfor denne organiseringsform.

Ordningerne kan anvendes samtidigt men ikke på samme ydelsestyper. F.eks. vil rengøring kunne organiseres ved hjælp af fritvalgsbevis, mens personlig pleje kan ske ved udbud.

Fordele og ulemper ved fritvalgsbeviset set i hhv. et etisk og økonomisk perspektiv.

Fordele og ulemper ved indførelse af fritvalgsbevis kan med fordel vurderes ud fra et etisk og et økonomisk perspektiv. I et etisk perspektiv må der vurderes på, hvordan fremtidens ældre og opgaver på området ser ud. Her tages udgangspunkt i de ressourcetsvage ældre og nye opgaver. Billedet af fremtidens ældre er generelt positivt (jf. rapport fra Hjemmehjælpskommissionen 2013).

Mange af fremtidens ældre forventes at være ressourcestærke på en lang række områder: Et godt helbred, et godt socialt netværk, et aktivt fritidsliv og en god økonomi. De vil have flere ressourcer til at tage ansvar for eget liv og klare sig selv – også i de sene år af livet. Men der er også et mindretal som ikke er så

ressourcestærke. Især 2 målgrupper forventes at øges i fremtiden 1) demente og 2) alkoholikere og borgere med andre misbrugsproblemer. Hjemmehjælpskommissionen peger derfor på, at kommunernes indsats skal tage afsæt i et mere differentieret ældrebillede. I forhold til at den skal tage højde for det potentiale som den voksende gruppe af ressourcestærke ældre kan bidrage med, og samtidig sikre at det er den rigtige hjælp og støtte til svage ældre, der har brug for omfattende hjælp.

Hjemmehjælpskommissionen peger samtidigt på behovet for at gentænke måden at anskue hjemmehjælpen på, så hjælpen bliver i overensstemmelse med servicelovens oprindelige målsætning om "hjælp til selvhjælp" og fremme af den enkeltes mulighed for at klare sig selv.

Der er følgende etiske og økonomiske perspektiver, som med fordel kan overvejes i forhold til indførelse af Fritvalgsbevis:

Etiske perspektiver	Model: Indførelse af fritvalgsbeviset
Respekt for borgerens selvbestemmelse Sikre retten til indflydelse på eget liv	Borgeren har i denne model stor frihed til at vælge leverandør, at det er den samme hjælper, der skal komme hver gang.
Omsorg for det sårbare liv Opgaven med at beskytte det sårbare liv	Det er svært for borgeren at gennemskue, hvad der vælges i mellem, da der ikke er et minimum af kvalitetskrav til leverandøren. Det er borgeren selv, som skal lave kvalitetskravene til leverandøren. Der kan derfor være risiko for mindre god kvalitet i opgaveløsningen bl.a. i forhold til at sikre det rehabiliterende sigte.
Pligt	Sikrer at borgeren inddrages i leveringen af hjemmehjælpen. Byrådet har en forsyningsforpligtelse og der vil stor risiko for at den valgte leverandør (da det kan være små firmaer) ikke kan levere ved sygdom og ferie. I sådanne tilfælde skal Byrådet sikre sig at den kommunale eller anden leverandør kan levere den nødvendige hjemmehjælp. Kommunen har tilsynsforpligtelsen og vil derfor have en opgave i at følge op på om ydelserne leveres. Der er ingen garanti for at leverandøren har et IT-system som kan modtage forløbsplaner fra sygehuset elektronisk.
Økonomiske perspektiver	
Afregning	Der afregnes til udbudspris eller godkendelsespris alt afhængig af kommunens valg. Indførelse af fritvalgsbevis har derfor ingen prisreducerende virkning. Der kan være øgede udgifter til flere ydelser fordi der ikke er kvalitetskrav til leverandøren i fht. at handle på tab af funktionsevne. Der forventes øgede administrative omkostninger i forbindelse med indførelse af tiltaget i forhold til vurdering af borgerens habilitet, eventuelle klagesager og opfølgning på hjælpen.
Hensyn til private virksomheder	Der kan være et politisk hensyn i forhold til at understøtte private virksomheder.

Konsekvensvurdering af indførsel af tiltaget.

Der er ingen sikkerhed for at den leverandør, som borgeren vælger, har kompetencer til at løse opgaven og et kompetenceniveau til at intervenserer tidligt i et forløb, hvis borgerens tilstand forværres. Konsekvensen kan være unødvendigt funktionstab hos borgeren, der kan føre til mere omkostningskrævende ydelser. Det kan også være problematisk at leverandørerne ikke kan modtage forløbsplaner direkte fra sygehuset.

Der forventes ekstra administrative omkostninger ved indførsel af tiltaget. Både i forhold til bevilling og afslag på ordningen men også i forhold til opfølgning af hjælpen ved leverandør.

På positiv siden får borgeren stor frihed til selv at tilrettelægge og styre sin hjælp ligesom der kan være hensyn til et privat erhvervsliv.

Anbefaling.

Det er direktørens anbefaling, at Social- og Sundhedsudvalget på nuværende tidspunkt fravælger muligheden for fritvalgsbevis og i stedet afventer potentialeafklaringen fra KL i forhold til at vurdere nye organisationsformer på området herunder udbud af hele eller dele af hjemmeplejens ydelser.

Anbefalingen bygger på følgende argumenter:

- 1) Kommunen kan i dag leve op til lovens krav om at kunne tilgodese borgernes frie valg mellem flere leverandører på ældreområdet både indenfor: Pleje, rengøring og madservice.
- 2) Fremtidens borgere, som er visiteret til hjemmehjælp forventes at være mindre ressourcestærke og vil have mindre fordel af selvbestemmelsesretten end tidligere. Det gode liv er sårbart og skrøbeligt for de mennesker. En del af den kommunale opgave bliver derfor at beskytte det sårbare liv. Dette sikres bedst i en model med få leverandører med klare kvalitetskrav og opfølgning. Dette hensyn vurderes bedst at kunne tilgodeses enten i en model med udbud eller i en godkendelsesmodel.
- 3) Fremtidens opgaver stiller krav til leverandøren om at tænke i borgerforløb. Dette stiller krav til samarbejdsevne med fx sygepleje og terapeuter samt dokumentation i IT systemer. Dette hensyn vurderes bedst at kunne tilgodeses enten i en model med udbud eller i en godkendelsesmodel.

Bilag: 378.1. Samarbejde på Hjælpeområdet

Udvalg: Ældrerådet

Mødedato: 30. oktober 2013 - Kl. 14:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 139080/13

From:Susanne H. Madsen
To:Thorkild Sloth Pedersen;Thyra Pallesen
Subject:Samarbejde på Hjælpeområdet

God morgen Thorkild og Thyra

Hermed notat vedr. hjælpeområdet til brug for den politiske behandling. Sagen kommer for i Billund d. 2. oktober.

Jeg har skrevet ud fra Billund kommunes synspunkt, så I skal nok redigere lidt hist og pist.

V.h.

Susanne Madsen

Samarbejde på Hjælpeområdet

Indledning

Den demografiske udvikling i Billund viser at antallet af ældre borgere er stigende. Antallet af borgere over 65 år vil således, frem mod 2022, stige til 5765 personer eller 21.3 % af indbyggerne i Billund kommune¹. Det vil alt andet lige betyde at udgifterne til ældrepleje og hjælpemidler i relation hertil vil stige. Set i forhold til hjælpeområdet vil det medføre at efterspørgslen på hjælpemidler vil vokse proportionalt med stigningen i andelen af ældre borgere. Ligeledes vil det stigende fokus på hverdagsrehabilitering og "hjælp til selvhjælp" medføre et større ressourcetræk på hjælpeområdet, idet dette indebærer større behov for hjælpemidler hos/til den enkelte borger. Den stigende efterspørgsel på hjælpemidler vil således også betyde stigende udgifter på området. Dels på baggrund af flere bevillinger med deraf følgende indkøb af hjælpemidler, dels på baggrund af merarbejde på kommunens hjælpeområde i form af flere kørsler, vaske og reparationer, med deraf stigende udgifter til følge.

De primære omkostningsdrivere på hjælpeområdet er således indkøb af hjælpemidler, hvor særligt tilpassede hjælpemidler samt større standard hjælpemidler udgør hovedudgiften, samt depotdriften. På depotområdet ligger udgiften på:

- Bygninger
- Personale
- Kørsel
- Reparationer/reservedele

Der kan dermed være et besparelspotentiale i at optimere driften af hjælpeområdet generelt, herunder hjælpeområde depotet. Dette fremgår således også af en analyse fra KL fra januar i år. Analysen viser at der er et stort effektiviseringspotentiale på området, særligt ift. depotdriften. (se bilag). Som følge heraf har forvaltningen i foråret og sommeren 2013 undersøgt forskellige muligheder for at realisere dette potentiale. Disse er:

- 1) Tværkommunalt samarbejde (Vestkommunerne: Vejen, Varde og Fanø).
- 2) Samarbejde med private aktører i fællesskab med andre kommuner (Kolding Kommune).

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at sætte eksakte beløb på potentialet ved et samarbejde. Jf. analysen, udarbejdet for KL, er potentialet dog af en størrelse, som gør det relevant at arbejde med (Udgiften til hjælpeområdet er på landsplan ca. 4-4,5 mia. kr. (heraf depotdrift: ca. 400 mio. kr.)).

Hvor meget der kan vindes ved at indgå i et samarbejde omkring hjælpeområdet, afhænger endvidere meget af valget af samarbejdsform. Vælges en BUM-model, hvor Billund kommune køber ydelser af en anden kommune vil potentialet, jf. KL's analyse, være mindre, end hvis man går "all in" og etablerer et bredt samarbejde, herunder med fælles depot. Det største potentiale ligger således i et samarbejde baseret på *ét fælles serviceniveau for kommunerne, i et givet samarbejde, og én fælles lokation for et fælles depot.*

Hjælpeområdet omfatter i dag:

- Bevilling af hjælpemidler iht. SEL §§ 112, 113, 114, 116 og 117.
 - § 112 Genbrugshjælpemidler (plejesenge, kørestole, ramper, forflytningshjælpemidler, kommunikationshjælpemidler m.v.),

¹ Befolkningsprognose 2010 – 2022 s. 12, Billund kommune.

- § 112 Kropsbårne hjælpemidler (Diabeteshjælpemidler, stomiposer, sygeplejeartikler o.lign.)
 - § 113 Forbrugsgoder (Rollatorer, elscootere)
 - § 114 Handicapbiler
 - § 117 Befordring
 - § 116 Boligindretning
- Herudover depotdriften:
 - Udbringning/afhentning af hjælpemidler.
 - Reparation og vedligeholdelse, herunder kørsel til/fra reparation.
 - Sikkerhedseftersyn, herunder lovpligtige.
 - Vask, rengøring/klargøring og recirkulation af hjælpemidlerne.

Ved en nytænkning af, og evt. samarbejde omkring, hjælpemiddelområdet og/eller depotdriften kan den rehabiliterende indsats, og evt. anvendelse af velfærdsteknologier, endvidere tænkes ind i den fremtidige strategi for driften af området. Dette ved at supplere eksempelvis depotdriften med formidling af information om hjælpemidler og velfærdsteknologi og en større "involvering" af borgerne omkring brugen af hjælpemidler/velfærdsteknologier. Til eksempel via oprettelse af Living Labs/showrooms, evt. i en mobil udgave. Den større borgerinvolvering vil kræve et tæt samspil mellem depotmedarbejderne, de sagsbehandlende terapeuter i hjælpemiddelteamet og de områder/institutioner som har den daglige borgerkontakt til målgruppen (eks. Ældreområdet, Sundhed, Fysisk/Psykisk handicappede).

konkret ville det medføre:

- At borgeren, som ansøger om et hjælpemiddel, skal have mulighed for at møde op på depotet/et showroom og få rådgivning og vejledning af en terapeut og evt. afprøve forskellige hjælpemidler og, hvor det er relevant samt muligt (læs bevilliget), tage hjælpemidlet med straks.
- At der på depotet/et showroom skal være mulighed for demonstration af forskellige hjælpemidler og velfærdsteknologiske løsninger, til borgere som ønsker at indrette hjemmet, så de kan klare sig selv længst muligt. Samt tilstedeværelsen af en medarbejder/terapeut som kan give råd og vejledning i forbindelse hermed.
- At depotet i samspil med relevante medarbejdere (terapeuter/medarbejdere fra eks. Gnisten, Trivsel i Hverdagen og/eller hjælpemiddelteamet) får ansvar for, formidling af viden omkring hjælpemidler og velfærdsteknologi til borgere og forskellige medarbejdergrupper i f.eks. aktivitetscentre, områdecentre og andre institutioner.

Det øgede ressourceforbrug/personaletræk som ovenstående vil medføre kan således finansieres via de stordriftsgevinster som et samarbejde potentielt vil udløse.

Til løsning af den fremtidige drift af hjælpemiddelområdet, som ovenfor beskrevet, kan peges på én af ovennævnte muligheder. Herudover kan selvfølgelig også vælges at bibeholde hjælpemiddelområdet som hidtil.

Tværkommunalt samarbejde (Vestkommunerne).

Varde, Vejen, Billund og Fanø kommuner har i løbet foråret og sommeren 2013 drøftet muligheden for at etablere et samarbejde på hjælpemiddelområdet. I de indledende drøftelser har fokus primært været på et samarbejde om depotdriften, men der er bred enighed om også at se på et samarbejde om de øvrige dele af hjælpemiddelområdet, her hvor der synes at være et potentiale at komme efter.

Af mulige andre områder som på sigt kunne blive en del af et samarbejde har: Nødkald/nøglebokse, Velfærdsteknologi, Callcenter (ift. hjemmepleje /sygepleje), Kommunikationshjælpemidler, Handicapbiler og specialistfunktioner generelt, været nævnt.

Nødkald (opsætning, vedligehold) tænkes umiddelbart at kunne indgå i opgaveportefølgen for et fælles hjælpemiddeldepot. Ønskes nødkald indkorporeret i et samarbejde om hjælpemiddeldepotet skal håndteringen af fejlmeldinger, bagvagt m.v. dog undersøges nærmere inden et samarbejde indledes.

I forhold til Velfærdsteknologi tænkes området ind i et samarbejde i form af udviklingssamarbejder mellem alle, eller enkelte, kommuner samt en formaliseret erfaringsudveksling på området. Eksempelvis via velfærdsteknologi erfa-grupper som mødes 2-3 gange om året.

For så vidt angår kommunikationshjælpemidler, handicapbiler og andre specialistfunktioner, vil der her ofte være tale om myndighedsfunktioner. Et tværkommunalt samarbejde på disse områder er således bundet af reglerne om myndighedsdelegering. Et samarbejde her kunne være i form af viden deling og "køb" af specialistfunktioner.

Fordele

Økonomi

Da det ikke pt. er muligt at være eksakt ift. beløbsstørrelser følger her en beskrivelse af hvor stordriftspotentialet, ved et samarbejde synes at være størst.

- Administration og drift af depot: Depoterne i de enkelte kommuner er relativt små driftsenheder. Driftsomkostningerne er derfor, alt andet lige, forholdsvis store sammenlignet med den større enhed ét fælles depot ville udgøre. Der kan således, på dette område, være et besparelspotentiale ved et samarbejde i og med samlingen af personale, herunder ledelse og administrativt personale, samt etableringen af fælles vaskeri, klargøring, reparationer m.v.
- Samling/specialisering af myndighed: Etablering af en fælleskommunal myndighedsenhed (hver enkelt kommune er fortsat er myndighed for egne borgere), vil give mulighed for specialisering på de enkelte områder og mulighed for at skabe synergieffekt og læring på tværs af kommuner og specialiseringer. Potentialet her ligger således i driftsbesparelser, som følge af en "skarpere" sagsbehandling, i og med specialiseringen giver større rutine og sikkerhed i forhold til de enkelte områder. De enkelte kommuner vil få ansvaret for at sikre et højt fagligt niveau på enkelte områder. Til eksempel omkring håndtering af bilsager hvor det kan være en udfordring for den enkelte kommune at opnå rutine og erfaring grundet en lille volumen. Specialistkommunen ville således til eks. hjælpe med/forestå praktisk sagsbehandling ift. afprøvning, tilpasning o.lign. samt udarbejde anbefaling/vurdering omkring bevilling, og ligeledes kunne rådgive ved evt. klagesager. Hjemkommunen ville forestå bevilling på baggrund af egen selvstændig vurdering. Derved overholdes reglerne om myndighedsdelegering. Specialiseringen vil til dels kunne opnås også uden etablering af en egentlig myndighedsenhed. De enkelte kommuner ville så blot forpligtes på at dele viden med de øvrige kommuner i samarbejdet, på deres specialistområde. Dog vil de positive effekter ift. synergieffekt og til dels læring gå tabt.
- Genbrug af hjælpemidler, herunder børnehjælpemidler: Ved etablering af et samarbejde omkring hjælpemiddelområdet, herunder med et fælles depot, øges muligheden for en bedre udnyttelse af stillestående genbrugshjælpemidler via større genbrug af det enkelte hjælpemiddel. Særligt i forhold til de særligt dyre hjælpemidler, er genbrugspotentialet stort (eks. El-kørestole og/eller særligt tilpassede hjælpemidler). Da der, ved et samarbejde, vil være flere kommuner til at dække anskaffelsesomkostningen, vil udgiften til denne type af hjælpemidler derved mindskes, samtidigt med at antallet der skal anskaffes potentielt vil være mindre. Et øget genbrug vil endvidere øge muligheden for at "holde lageret opdateret" grundet hurtigere udskiftning af det enkelte hjælpemiddel (større slid).
- Fælles showroom/living lab: Det øgede fokus på rehabilitering og brug af hjælpemidler har medført et behov for muligheden af at fremvise de forskellige muligheder til borgere og potentielle brugere. Flere kommuner arbejder derfor med idéen om et Living Lab eller showroom hvor de nyeste teknologier kan ses og afprøves. Ved et samarbejde kan udgiften til etablering og opdatering af et sådant deles af flere.

Fælles interesser

Ved et tværkommunalt samarbejde vil interesserne for de enkelte kommuner være sammenfaldende et godt stykke af vejen, hvis ikke det hele. Der vil således været et fælles ønske om og fokus på at holde transaktionsomkostninger og øvrige udgifter nede, ligesom indhøstning af stordriftsfordelene på indkøb, viden/rådgivning og teknologisk udvikling på området forventeligt vil være et fælles interesseområde.

Ligeledes har de enkelte kommuner i samarbejdet givet positive tilkendegivelser i forhold til den rehabiliterende tankegang og brug af hjælpemidler. Det må derfor formodes at der er en fælles interesse i og ønske om at sætte hverdagsrehabilitering og brug af hjælpemidler i højsædet (frem for tildeling af hjemmehjælp). Endvidere vil holdningen til egenbetaling (forbrugsgoder) og udbredelse af hjælpemidlet/velfærdsteknologien til borgerne forventeligt også være nogenlunde sammenfaldende.

Videndeling / specialistfunktioner

Ved et tværkommunalt samarbejde vil der være mulighed for at opbygge en større specialist viden på de enkelte områder qua den større volumen indenfor hvert enkelt af disse. Ligeledes vil der være potentiale for synergieffekter og udvikling af området og de enkelte medarbejdere ved jævnlige at samle disse "specialister" i tværfaglige erfa-netværk på tværs af de samarbejdende kommuner.

Muligheden for at opnå specialistviden på et givet område vil endvidere på sigt kunne frigøre midler som i dag bruges på køb af ekstern bistand hos eksempelvis HMC i Esbjerg eller til sagsbehandlingen af bilsager. Selv ved et samarbejde udelukkende omkring depotdriften vil der være potentiale for at opbygge en stor vidensbase, med de fordele det giver. Dog ses gevinsten i form af mindrekøb af ekstern bistand ikke så realiserbar i dette tilfælde.

Ulemper

Beliggenhed.

Ved et samarbejde omkring hjælpemiddelområdet vil det, hvis stordriftsfordelene skal høstes fuldt ud, være nødvendigt med en harmonisering af serviceniveau, og samling af funktionerne. Således vil der eksempelvis kun være ét "Hoveddepot". Et samarbejde med Vest kommunerne kan således potentielt betyde nedlæggelse af funktioner lokalt i Billund. Medarbejderne ville ved en nedlæggelse af funktioner overgå til det fælles depot/enhed og således få nyt arbejdssted. Ved samarbejde om depotdriften ville de enkelte kommuner i samarbejdet fortsat skulle have et lille "akutdepot" på et plejecenter eller tilsvarende sted, men ikke mere.

Service/ventetid

Afhængigt af det serviceniveau som vælges, eksempelvis ift. udkørsel/hjemtagning af hjælpemidler, ved etablering af et fælles depot, kan borgerne opleve længere ventetid i forhold til at få bragt/hentet et hjælpemiddel. Dette særligt hvis hjælpemiddeldepotet flyttes til en anden kommune. Grundet det større geografiske areal et fælles depot ville skulle dække, samt flere kørsler må ligeledes forventes øgede udgifter til kørsel med hjælpemidler. Dette kan i nogen grad afhjælpes ved etablering af en 'strakssagsbehandling' ved hjælpemiddeldepotet i tilfælde hvor der er tale om ukomplicerede/glatte sager. Borgeren ansøger om hjælpemidlet og får det udleveret ved personlig fremmøde. Det hele i én arbejdsgang. Dette sparer sagsbehandlingstid og reducerer kørselsomkostningerne. Ligeledes ved en evt. flytning af myndighedsfunktionen. Her må påregnes at borgere får længere til den kommunale sagsbehandler, ligesom medarbejderne potentielt vil få mere vejtid ift. hjembesøg m.v.

Mere borgerinvolvering

Ovenfor beskrevne ønske om en større grad af borgerinvolvering og spredning af viden om hjælpemidler og nye teknologier via hjælpemiddeldepotet vil blive sværere at realisere ved etablering af ét fælles depot. Hvis depotet ikke ligger i Billund kommune vil der alt andet lige være borgere som ikke kan/vil køre til en anden kommune for at se/prøve et hjælpemiddel. Dette kan dog afhjælpes delvist ved at der etableres et mobilt Living Lab eller showroom, bemandet med relevant personale, som er en given periode i hver kommune. Borgere og medarbejdere vil således herved kunne se og afprøve nye hjælpemidler og teknologier lokalt.

Holdningen til et samarbejde hos de øvrige kommuner

Fanø og Varde kommuner giver udtryk for at man er, positive i forhold til et evt. samarbejde omkring drift af hjælpemiddeldepot såvel som andre områder der måtte være interesse og mulighed for. For Fanø kommunes vedkommende indgår dog også andre muligheder end et samarbejde med de nævnte kommuner i overvejelserne. Fanø kommune har ultimo sept. spørgsmålet til politisk behandling i social- og sundhedsudvalget.

Vejen Kommune har netop etableret eget hjælpemiddeldepot som de ønsker at beholde. Man er således ikke umiddelbart interesseret i et samarbejde på depotområdet. Vejen Kommune er dog åben overfor et samarbejde i forhold til andre dele indenfor hjælpemiddelområdet. Eksempelvis i forhold til øget genbrug af dyre hjælpemidler på tværs af de nævnte kommuner. Vejen kommune er således som udgangspunkt positive i forhold til et samarbejde omkring de ovenfor nævnte andre samarbejdsområder.

Samarbejde med privat aktør i fællesskab med anden kommune (Kolding kommune).

Forvaltningen har i foråret 2013 haft møde med Falck Hjælpemidler vedr. et evt. samarbejde omkring hjælpemiddelområdet og/eller drift af depotet. Dette evt. i et samarbejde med andre kommuner.

Falck Hjælpemidler samarbejder i forvejen omkring driften af hjælpemiddeldepotet i Kolding kommune.

Konkret er 2 muligheder drøftet med Falck Hjælpemidler:

- Falck Hjælpemidler driver Billund kommunes depot alene.
- Billund kommune indgår i et samarbejde med Kolding Kommune og Falck hjælpemidler om hjælpemiddelområdet, herunder depotdriften.

Hvis stordriftsfordele skal opnås vil det være et samarbejde med Kolding kommune som skal forfølges. I den forbindelse er der 2 muligheder:

- 1) Samarbejde bredt om hjælpemiddelområdet, herunder fælles hjælpemiddeldepot efter samme model som ovenfor nævnt blot ville Falck Hjælpemidler stå for depotdriften.
- 2) Hver sit depot og generelt adskilte på hjælpemiddelområdet, men sameje om de enkelte hjælpemidler.

Herudover kunne et bredere samarbejde med Kolding Kommune og Falck Hjælpemidler omkring eksempelvis velfærdsteknologi og showrooms være en mulighed. Endvidere kunne også medarbejderudvikling og rådgivning indenfor de komplicerede sagsområder være områder hvor et samarbejde ville give mening. Falck Hjælpemidler er således blandt andet VISO leverandør i boligsager og komplicerede voksen- og børnesager.

Fordele

Samarbejde baseret på fælles depot.

Vælges et samarbejde baseret på et fælles depot med Kolding Kommune vil de samme stordriftsfordele som nævnt ovenfor ift. et Vestkommune samarbejde gøre sig gældende, særligt i forhold til økonomien. Dog skal man her være opmærksom på at den private aktør må ventes at have en forventning om et afkast, hvorfor driftsomkostningerne på depotdriften og evt. andre ydelser i samarbejdet, forventeligt vil være højere end ved et Vestkommune samarbejde. Heroverfor står den større ekspertise som Falck Hjælpemidler vil bringe ind i samarbejdet qua deres størrelse og erfaring på området. Et samarbejde med Falck Hjælpemidler og Kolding kommune vil således kunne udvikle hjælpemiddelområdet generelt og løfte vidensniveauet hos den enkelte medarbejder. Dette qua såvel Falck Hjælpemidlers som Koldings kommunes, forventeligt bredere erfaring på området.

For så vidt angår fælles interesser vil også Billund og Kolding kommuner, i lighed med et Vestkommune samarbejde, forventeligt have et sammenfald i interesser omkring hverdagsrehabilitering og andre tiltag som nedbringer udgifterne generelt på området.

Samarbejde baseret på sameje af hjælpemidler.

Indgås et samarbejde baseret på sameje af hjælpemidlerne men med hver sit depot, vil stordriftsfordelene ved drift af depotet forsvinde. Dog bevares de økonomiske gevinster ved indkøb af hjælpemidlerne samt den bedre udnyttelse af stillestående genbrugshjælpemidler, via større genbrug af det enkelte hjælpemiddel.

Ligeledes vil der også her være mulighed for vidensdeling og udvikling. Dog i mindre grad da der er tale om et meget mindre indgribende samarbejde.

Da man bevarer eget depot vil indflydelsen på drift, placering m.v. være så meget desto større. Ligeledes vil ovenfor nævnte ulemper omkring service/ventetid forsvinde. Dog vil Falck Hjælpemidler stå for driften af depotet.

Ulemper

Tilsvarende fordelene er der, ved et samarbejde baseret på et fælles depot, også sammenfald i forhold til ulemper ved et samarbejde af denne type.

Ud over de allerede nævnte skal man også være opmærksom på "lillebror"<storebror" problematikken. I og med at Kolding kommune er mere end 3 gange så stor som Billund målt på antal indbyggere (89.556) er der risiko for at vi bliver "klemt" i et samarbejde. Tiltag som giver mening i Kolding, vil måske blot blive et fordyrende led i Billund grundet den relativt store størrelsesforskel. Dette kan også gøre sig gældende i forhold til et samarbejde om sameje af hjælpemidlerne.

Holdningen til et samarbejde hos Kolding kommune og privat leverandør

Kolding kommune har givet udtryk for interesse i et evt. samarbejde med Billund omkring sameje af hjælpemidler. Et bredere samarbejde på hjælpemiddelområdet, herunder depotdrift har endnu ikke været drøftet. Et møde med Kolding Kommune er planlagt til torsdag d. 26. sept. mhp. at drøfte de forskellige muligheder.

Falck Hjælpemidler er interesserede i et samarbejde med Billund kommune. Både et bilateralt samarbejde om depotdriften og evt. andre områder såvel som et bredere samarbejde med flere kommuner.

Økonomi.

Tabel1 viser udgifterne til hele hjælpemiddelområdet inkl. kørsel og kropsbårne hjælpemidler (kilde nøgletal.dk.).

Kan man, ved et samarbejde på tværs af kommuner og sektorer, bringe udgiften pr. indbygger ned på gennemsnitsprisen for de 5 kommuner, ville besparelsen for Billund kommune i 2012 have været ca. 2.2 mio. kr.

Tabel 1.

Udg. til hjælpemidler pr. indb.				
	2010	2011	2012	2013
Billund Kommune	801	744	775	890
Fanø Kommune	827	826	908	755
Varde Kommune	667	645	715	734
Vejen Kommune	664	600	652	673
Kolding Kommune	619	557	660	670
Gennemsnit	665	614	690	715

Tabel 2 viser den *budgetterede* udgift til hjælpemiddelområdet i 2013 i hhv. Varde og Billund kommuner.

hjælpemiddelttype	Varde	Udgift pr. indbygger	Billund	Udgift pr. indbygger
§ 112				
Lønsum*			1.541.680	57
Optiske synshjælpemidler	1.242.270	25	1.233.650	47
Øvrig HMC**			1.480.300	56
Arm- og benproteser	867.320	17	523.150	20
Høreapparater	6.847.790	137	2.441.200	93
Ortopædiske hjælpemidler inkl. fodtøj	3.664.410	80	1.681.540	64
Inkontinens- og stomihjælpemidler	5.020.200	100	1.090.766***	41
Diabetes			1.776.640	68
Andre hjælpemidler (genbrugshjælpemidler m.v.)	8.156.740	163	2.262.310	86
Nødkald			146.980	6
Ekstern sagsbehandling			217.560	8
§ 113				
Forbrugsgoder	140.330	3	131.550	5
§ 114				
Støtte til køb af bil	5.499.110	110	5.036.120	192
Tilbagebetaling vedr. støtte til køb af bil.	- 1.620.940		-1.211.250	
§ 116				
Boligindretning	1.629.850	33	925.390	35
§ 117				
Befordring	2.800	0,06	1.102.210	42
Mellemkommunale Betalinger	- 234.090		35.770	1
Hjælpemiddeldepotet	8.308.360	166	1.627.670	62
Total	31.215.790	625	20.872.240	794

*Lønudgift til sagsbehandlerne betales i Billund via kto. 5

**Dækker overundervisning og sagsbehandling samt øvrig konsulentbistand.

***Inkontinens ikke medregnet da det indgår i sygeplejebudgettet.

Indbyggertal pr. 01.01.13

Varde: 49.969

Billund: 26.291

Ud fra tabel 2 fremgår således at der vil være en gevinst at hente for Billund kommune ved et bredt samarbejde på hjælpemiddelområdet. Således fremgår at særligt områderne "Støtte til køb af Bil" samt "Befordring" er her hvor udgiftspresset er størst i Billund sammenlignet med Varde kommune. Et samarbejde og læringsproces på særligt disse områder vil derfor være interessant set fra Billunds side.

Isoleret set for depotet, synes derimod ikke at være et økonomisk incitament for Billund kommune til at indgå i et samarbejde.

I ovenstående skal dog tages forbehold for at kommunerne konterer forskelligt. Der kan således være udgifter medtaget i Varde som ikke figurerer i Billund og omvendt.

Lovgivningen på området

Rammerne for stordrift på de kommunale opgaver kan sammenfattes som nedenstående:

I forbindelse med kommunale samarbejder sondres der i lovgivningen mellem myndighedsopgaver og driftsopgaver:

- 1) Driftsopgaver kan der som udgangspunkt altid samarbejdes om.
- 2) Delegation af myndighedsudøvelse kræver derimod statsforvaltningens godkendelse jf. Kommunestyrelsesloven § 60. Ombudsmanden har dog i en nylig ombudsmandsudtalelse vedr. delegation til private gjort klar, at så længe der er tale om forberedelse af sager, rådgivning/vejledning omkring sagsbehandlingen eller andre tilfælde hvor der ikke af tale om direkte afgørelser kan opgaven delegeres til andre (private) aktører (Horten, Ret og Indsigt nr. 3/2013). Det må således følge heraf at nævnte former for delegation også vil være gældende mellem kommunale myndigheder. En samling af myndighedsfunktionen på tværs af kommunerne vil således være mulig, så længe det sikres at det altid er Billund kommunes medarbejdere som træffer endelig afgørelse for Billund borgere.

Det kan evt. overvejes, om opgaven hensigtsmæssigt kan opdeles, således at kommunen fortsat udfører myndighedsudøvelsesopgaverne, og der indgås samarbejde om driftsopgaverne.

Nedenfor følger en kortfattet beskrivelse af de mulige samarbejdsformer:

Samarbejde efter Lov 548:

Loven giver kommuner adgang til at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder.

Et samarbejde efter denne lov kan frit aftales, såfremt der udelukkende er tale om driftsopgaver og ikke myndighedsudøvelse, da en sådan delegation kræver godkendelse som nævnt ovenfor.

Overstiger værdien af opgaven EU's tærskler for udbudspligt, skal driftsopgaven udbydes efter udbudsdirektivets regler. Tærskelværdien er på ca. 1,5 mio. over en 4-årig periode.

§ 60-selskab:

Kommunestyrelsesloven § 60 giver kommuner adgang til at etablere et selvstændigt selskab i fællesskab, hvor også myndighedsudøvelse overdrages.

En sådan konstruktion kræver dog statsforvaltningens godkendelse.

Herefter vil de opgaver, som § 60-selskabet udfører, ikke være udbudspligtige hverken efter tilbudsloven eller udbudsdirektiverne, da opgaven kan betragtes som en in-house opgave.

Aktie- eller anpartsselskab:

Kommunen kan deltage i et aktie- eller anpartsselskab efter reglerne i Lov 548 § 3.

Det bemærkes at 25 % af selskabets kapital samt stemmerettigheder skal besiddes af private ejere.

Derudover findes der flere begrænsninger, bl.a. at kommunen ikke må opnå bestemmende indflydelse.

**Bilag: 378.2. Samarbejde på Hjælpe-middelområdet - Samarbejde på
Hjælpe-middelområdet.docx**

Udvalg: Ældrerådet

Mødedato: 30. oktober 2013 - Kl. 14:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 139080/13

Samarbejde på Hjælpemiddelområdet

Indledning

Den demografiske udvikling i Billund viser at antallet af ældre borgere er stigende. Antallet af borgere over 65 år vil således, frem mod 2022, stige til 5765 personer eller 21.3 % af indbyggerne i Billund kommune¹. Det vil alt andet lige betyde at udgifterne til ældrepleje og hjælpemidler i relation hertil vil stige. Set i forhold til hjælpemiddelområdet vil det medføre at efterspørgslen på hjælpemidler vil vokse proportionalt med stigningen i andelen af ældre borgere. Ligeledes vil det stigende fokus på hverdagsrehabilitering og "hjælp til selvhjælp" medføre et større ressourcetræk på hjælpemiddelområdet, idet dette indebærer større behov for hjælpemidler hos/til den enkelte borger. Den stigende efterspørgsel på hjælpemidler vil således også betyde stigende udgifter på området. Dels på baggrund af flere bevillinger med deraf følgende indkøb af hjælpemidler, dels på baggrund af merarbejde på kommunens hjælpemiddeldepot i form af flere kørsler, vaske og reparationer, med deraf stigende udgifter til følge.

De primære omkostningsdrivere på hjælpemiddelområdet er således indkøb af hjælpemidler, hvor særligt tilpassede hjælpemidler samt større standard hjælpemidler udgør hovedudgiften, samt depotdriften. På depotområdet ligger udgiften på:

- Bygninger
- Personale
- Kørsel
- Reparationer/reservedele

Der kan dermed være et besparelspotentiale i at optimere driften af hjælpemiddelområdet generelt, herunder hjælpemiddeldepotet. Dette fremgår således også af en analyse fra KL fra januar i år. Analysen viser at der er et stort effektiviseringspotentiale på området, særligt ift. depotdriften. (se bilag). Som følge heraf har forvaltningen i foråret og sommeren 2013 undersøgt forskellige muligheder for at realisere dette potentiale. Disse er:

- 1) Tværkommunalt samarbejde (Vestkommunerne: Vejen, Varde og Fanø).
- 2) Samarbejde med private aktører i fællesskab med andre kommuner (Kolding Kommune).

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at sætte eksakte beløb på potentialet ved et samarbejde. Jf. analysen, udarbejdet for KL, er potentialet dog af en størrelse, som gør det relevant at arbejde med (Udgiften til hjælpemiddelområdet er på landsplan ca. 4-4,5 mia. kr. (heraf depotdrift: ca. 400 mio. kr.)).

Hvor meget der kan vindes ved at indgå i et samarbejde omkring hjælpemiddelområdet, afhænger endvidere meget af valget af samarbejdsform. Vælges en BUM-model, hvor Billund kommune køber ydelser af en anden kommune vil potentialet, jf. KL's analyse, være mindre, end hvis man går "all in" og etablerer et bredt samarbejde, herunder med fælles depot. Det største potentiale ligger således i et samarbejde baseret på *ét fælles serviceniveau for kommunerne, i et givet samarbejde, og én fælles lokation for et fælles depot.*

Hjælpemiddelområdet omfatter i dag:

- Bevilling af hjælpemidler iht. SEL §§ 112, 113, 114, 116 og 117.
 - § 112 Genbrugshjælpemidler (plejesenge, kørestole, ramper, forflytningshjælpemidler, kommunikationshjælpemidler m.v.),

¹ Befolkningsprognose 2010 – 2022 s. 12, Billund kommune.

- § 112 Kropsbårne hjælpemidler (Diabeteshjælpemidler, stomiposer, sygeplejeartikler o.lign.)
 - § 113 Forbrugsgoder (Rollatorer, elscootere)
 - § 114 Handicapbiler
 - § 117 Befordring
 - § 116 Boligindretning
- Herudover depotdriften:
 - Udbringning/afhentning af hjælpemidler.
 - Reparation og vedligeholdelse, herunder kørsel til/fra reparation.
 - Sikkerhedseftersyn, herunder lovpligtige.
 - Vask, rengøring/klargøring og recirkulation af hjælpemidlerne.

Ved en nytænkning af, og evt. samarbejde omkring, hjælpemiddelområdet og/eller depotdriften kan den rehabiliterende indsats, og evt. anvendelse af velfærdsteknologier, endvidere tænkes ind i den fremtidige strategi for driften af området. Dette ved at supplere eksempelvis depotdriften med formidling af information om hjælpemidler og velfærdsteknologi og en større "involvering" af borgerne omkring brugen af hjælpemidler/velfærdsteknologier. Til eksempel via oprettelse af Living Labs/showrooms, evt. i en mobil udgave. Den større borgerinvolvering vil kræve et tæt samspil mellem depotmedarbejderne, de sagsbehandlende terapeuter i hjælpemiddelteamet og de områder/institutioner som har den daglige borgerkontakt til målgruppen (eks. Ældreområdet, Sundhed, Fysisk/Psykisk handicappede).

konkret ville det medføre:

- At borgeren, som ansøger om et hjælpemiddel, skal have mulighed for at møde op på depotet/et showroom og få rådgivning og vejledning af en terapeut og evt. afprøve forskellige hjælpemidler og, hvor det er relevant samt muligt (læs bevilliget), tage hjælpemidlet med straks.
- At der på depotet/et showroom skal være mulighed for demonstration af forskellige hjælpemidler og velfærdsteknologiske løsninger, til borgere som ønsker at indrette hjemmet, så de kan klare sig selv længst muligt. Samt tilstedeværelsen af en medarbejder/terapeut som kan give råd og vejledning i forbindelse hermed.
- At depotet i samspil med relevante medarbejdere (terapeuter/medarbejdere fra eks. Gnisten, Trivsel i Hverdagen og/eller hjælpemiddelteamet) får ansvar for, formidling af viden omkring hjælpemidler og velfærdsteknologi til borgere og forskellige medarbejdergrupper i f.eks. aktivitetscentre, områdecentre og andre institutioner.

Det øgede ressourceforbrug/personaletræk som ovenstående vil medføre kan således finansieres via de stordriftsgevinster som et samarbejde potentielt vil udløse.

Til løsning af den fremtidige drift af hjælpemiddelområdet, som ovenfor beskrevet, kan peges på én af ovennævnte muligheder. Herudover kan selvfølgelig også vælges at bibeholde hjælpemiddelområdet som hidtil.

Tværkommunalt samarbejde (Vestkommunerne).

Varde, Vejen, Billund og Fanø kommuner har i løbet foråret og sommeren 2013 drøftet muligheden for at etablere et samarbejde på hjælpemiddelområdet. I de indledende drøftelser har fokus primært været på et samarbejde om depotdriften, men der er bred enighed om også at se på et samarbejde om de øvrige dele af hjælpemiddelområdet, her hvor der synes at være et potentiale at komme efter.

Af mulige andre områder som på sigt kunne blive en del af et samarbejde har: Nødkald/nøglebokse, Velfærdsteknologi, Callcenter (ift. hjemmepleje /sygepleje), Kommunikationshjælpemidler, Handicapbiler og specialistfunktioner generelt, været nævnt.

Nødkald (opsætning, vedligehold) tænkes umiddelbart at kunne indgå i opgaveportefølgen for et fælles hjælpemiddeldepot. Ønskes nødkald indkorporeret i et samarbejde om hjælpemiddeldepotet skal håndteringen af fejlmeldinger, bagvagt m.v. dog undersøges nærmere inden et samarbejde indledes.

I forhold til Velfærdsteknologi tænkes området ind i et samarbejde i form af udviklingssamarbejder mellem alle, eller enkelte, kommuner samt en formaliseret erfaringsudveksling på området. Eksempelvis via velfærdsteknologi erfa-grupper som mødes 2-3 gange om året.

For så vidt angår kommunikationshjælpemidler, handicapbiler og andre specialistfunktioner, vil der her ofte være tale om myndighedsfunktioner. Et tværkommunalt samarbejde på disse områder er således bundet af reglerne om myndighedsdelegering. Et samarbejde her kunne være i form af viden deling og "køb" af specialistfunktioner.

Fordele

Økonomi

Da det ikke pt. er muligt at være eksakt ift. beløbsstørrelser følger her en beskrivelse af hvor stordriftspotentialet, ved et samarbejde synes at være størst.

- Administration og drift af depot: Depoterne i de enkelte kommuner er relativt små driftsenheder. Driftsomkostningerne er derfor, alt andet lige, forholdsvis store sammenlignet med den større enhed ét fælles depot ville udgøre. Der kan således, på dette område, være et besparelspotentiale ved et samarbejde i og med samlingen af personale, herunder ledelse og administrativt personale, samt etableringen af fælles vaskeri, klargøring, reparationer m.v.
- Samling/specialisering af myndighed: Etablering af en fælleskommunal myndighedsenhed (hver enkelt kommune er fortsat er myndighed for egne borgere), vil give mulighed for specialisering på de enkelte områder og mulighed for at skabe synergieffekt og læring på tværs af kommuner og specialiseringer. Potentialet her ligger således i driftsbesparelser, som følge af en "skarpere" sagsbehandling, i og med specialiseringen giver større rutine og sikkerhed i forhold til de enkelte områder. De enkelte kommuner vil få ansvaret for at sikre et højt fagligt niveau på enkelte områder. Til eksempel omkring håndtering af bilsager hvor det kan være en udfordring for den enkelte kommune at opnå rutine og erfaring grundet en lille volumen. Specialistkommunen ville således til eks. hjælpe med/forestå praktisk sagsbehandling ift. afprøvning, tilpasning o.lign. samt udarbejde anbefaling/vurdering omkring bevilling, og ligeledes kunne rådgive ved evt. klagesager. Hjemkommunen ville forestå bevilling på baggrund af egen selvstændig vurdering. Derved overholdes reglerne om myndighedsdelegering. Specialiseringen vil til dels kunne opnås også uden etablering af en egentlig myndighedsenhed. De enkelte kommuner ville så blot forpligtes på at dele viden med de øvrige kommuner i samarbejdet, på deres specialistområde. Dog vil de positive effekter ift. synergieffekt og til dels læring gå tabt.
- Genbrug af hjælpemidler, herunder børnehjælpemidler: Ved etablering af et samarbejde omkring hjælpemiddelområdet, herunder med et fælles depot, øges muligheden for en bedre udnyttelse af stillestående genbrugshjælpemidler via større genbrug af det enkelte hjælpemiddel. Særligt i forhold til de særligt dyre hjælpemidler, er genbrugspotentialet stort (eks. El-kørestole og/eller særligt tilpassede hjælpemidler). Da der, ved et samarbejde, vil være flere kommuner til at dække anskaffelsesomkostningen, vil udgiften til denne type af hjælpemidler derved mindskes, samtidigt med at antallet der skal anskaffes potentielt vil være mindre. Et øget genbrug vil endvidere øge muligheden for at "holde lageret opdateret" grundet hurtigere udskiftning af det enkelte hjælpemiddel (større slid).
- Fælles showroom/living lab: Det øgede fokus på rehabilitering og brug af hjælpemidler har medført et behov for muligheden af at fremvise de forskellige muligheder til borgere og potentielle brugere. Flere kommuner arbejder derfor med idéen om et Living Lab eller showroom hvor de nyeste teknologier kan ses og afprøves. Ved et samarbejde kan udgiften til etablering og opdatering af et sådant deles af flere.

Fælles interesser

Ved et tværkommunalt samarbejde vil interesserne for de enkelte kommuner være sammenfaldende et godt stykke af vejen, hvis ikke det hele. Der vil således været et fælles ønske om og fokus på at holde transaktionsomkostninger og øvrige udgifter nede, ligesom indhøstning af stordriftsfordelene på indkøb, viden/rådgivning og teknologisk udvikling på området forventeligt vil være et fælles interesseområde.

Ligeledes har de enkelte kommuner i samarbejdet givet positive tilkendegivelser i forhold til den rehabiliterende tankegang og brug af hjælpemidler. Det må derfor formodes at der er en fælles interesse i og ønske om at sætte hverdagsrehabilitering og brug af hjælpemidler i højsædet (frem for tildeling af hjemmehjælp). Endvidere vil holdningen til egenbetaling (forbrugsgoder) og udbredelse af hjælpemidlet/velfærdsteknologien til borgerne forventeligt også være nogenlunde sammenfaldende.

Videndeling / specialistfunktioner

Ved et tværkommunalt samarbejde vil der være mulighed for at opbygge en større specialist viden på de enkelte områder qua den større volumen indenfor hvert enkelt af disse. Ligeledes vil der være potentiale for synergieffekter og udvikling af området og de enkelte medarbejdere ved jævnlige at samle disse "specialister" i tværfaglige erfa-netværk på tværs af de samarbejdende kommuner.

Muligheden for at opnå specialistviden på et givet område vil endvidere på sigt kunne frigøre midler som i dag bruges på køb af ekstern bistand hos eksempelvis HMC i Esbjerg eller til sagsbehandlingen af bilsager. Selv ved et samarbejde udelukkende omkring depotdriften vil der være potentiale for at opbygge en stor vidensbase, med de fordele det giver. Dog ses gevinsten i form af mindrekøb af ekstern bistand ikke så realiserbar i dette tilfælde.

Ulemper

Beliggenhed.

Ved et samarbejde omkring hjælpemiddelområdet vil det, hvis stordriftsfordelene skal høstes fuldt ud, være nødvendigt med en harmonisering af serviceniveau, og samling af funktionerne. Således vil der eksempelvis kun være ét "Hoveddepot". Et samarbejde med Vest kommunerne kan således potentielt betyde nedlæggelse af funktioner lokalt i Billund. Medarbejderne ville ved en nedlæggelse af funktioner overgå til det fælles depot/enhed og således få nyt arbejdssted. Ved samarbejde om depotdriften ville de enkelte kommuner i samarbejdet fortsat skulle have et lille "akutdepot" på et plejecenter eller tilsvarende sted, men ikke mere.

Service/ventetid

Afhængigt af det serviceniveau som vælges, eksempelvis ift. udkørsel/hjemtagning af hjælpemidler, ved etablering af et fælles depot, kan borgerne opleve længere ventetid i forhold til at få bragt/hentet et hjælpemiddel. Dette særligt hvis hjælpemiddeldepotet flyttes til en anden kommune. Grundet det større geografiske areal et fælles depot ville skulle dække, samt flere kørsler må ligeledes forventes øgede udgifter til kørsel med hjælpemidler. Dette kan i nogen grad afhjælpes ved etablering af en 'strakssagsbehandling' ved hjælpemiddeldepotet i tilfælde hvor der er tale om ukomplicerede/glatte sager. Borgeren ansøger om hjælpemidlet og får det udleveret ved personlig fremmøde. Det hele i én arbejdsgang. Dette sparer sagsbehandlingstid og reducerer kørselsomkostningerne. Ligeledes ved en evt. flytning af myndighedsfunktionen. Her må påregnes at borgere får længere til den kommunale sagsbehandler, ligesom medarbejderne potentielt vil få mere vejtid ift. hjembesøg m.v.

Mere borgerinvolvering

Ovenfor beskrevne ønske om en større grad af borgerinvolvering og spredning af viden om hjælpemidler og nye teknologier via hjælpemiddeldepotet vil blive sværere at realisere ved etablering af ét fælles depot. Hvis depotet ikke ligger i Billund kommune vil der alt andet lige være borgere som ikke kan/vil køre til en anden kommune for at se/prøve et hjælpemiddel. Dette kan dog afhjælpes delvist ved at der etableres et mobilt Living Lab eller showroom, bemandet med relevant personale, som er en given periode i hver kommune. Borgere og medarbejdere vil således herved kunne se og afprøve nye hjælpemidler og teknologier lokalt.

Holdningen til et samarbejde hos de øvrige kommuner

Fanø og Varde kommuner giver udtryk for at man er, positive i forhold til et evt. samarbejde omkring drift af hjælpemiddeldepot såvel som andre områder der måtte være interesse og mulighed for. For Fanø kommunes vedkommende indgår dog også andre muligheder end et samarbejde med de nævnte kommuner i overvejelserne. Fanø kommune har ultimo sept. spørgsmålet til politisk behandling i social- og sundhedsudvalget.

Vejen Kommune har netop etableret eget hjælpemiddeldepot som de ønsker at beholde. Man er således ikke umiddelbart interesseret i et samarbejde på depotområdet. Vejen Kommune er dog åben overfor et samarbejde i forhold til andre dele indenfor hjælpemiddelområdet. Eksempelvis i forhold til øget genbrug af dyre hjælpemidler på tværs af de nævnte kommuner. Vejen kommune er således som udgangspunkt positive i forhold til et samarbejde omkring de ovenfor nævnte andre samarbejdsområder.

Samarbejde med privat aktør i fællesskab med anden kommune (Kolding kommune).

Forvaltningen har i foråret 2013 haft møde med Falck Hjælpemidler vedr. et evt. samarbejde omkring hjælpemiddelområdet og/eller drift af depotet. Dette evt. i et samarbejde med andre kommuner.

Falck Hjælpemidler samarbejder i forvejen omkring driften af hjælpemiddeldepotet i Kolding kommune.

Konkret er 2 muligheder drøftet med Falck Hjælpemidler:

- Falck Hjælpemidler driver Billund kommunes depot alene.
- Billund kommune indgår i et samarbejde med Kolding Kommune og Falck hjælpemidler om hjælpemiddelområdet, herunder depotdriften.

Hvis stordriftsfordele skal opnås vil det være et samarbejde med Kolding kommune som skal forfølges. I den forbindelse er der 2 muligheder:

- 1) Samarbejde bredt om hjælpemiddelområdet, herunder fælles hjælpemiddeldepot efter samme model som ovenfor nævnt blot ville Falck Hjælpemidler stå for depotdriften.
- 2) Hver sit depot og generelt adskilte på hjælpemiddelområdet, men sameje om de enkelte hjælpemidler.

Herudover kunne et bredere samarbejde med Kolding Kommune og Falck Hjælpemidler omkring eksempelvis velfærdsteknologi og showrooms være en mulighed. Endvidere kunne også medarbejderudvikling og rådgivning indenfor de komplicerede sagsområder være områder hvor et samarbejde ville give mening. Falck Hjælpemidler er således blandt andet VISO leverandør i boligsager og komplicerede voksen- og børnesager.

Fordele

Samarbejde baseret på fælles depot.

Vælges et samarbejde baseret på et fælles depot med Kolding Kommune vil de samme stordriftsfordele som nævnt ovenfor ift. et Vestkommune samarbejde gøre sig gældende, særligt i forhold til økonomien. Dog skal man her være opmærksom på at den private aktør må ventes at have en forventning om et afkast, hvorfor driftsomkostningerne på depotdriften og evt. andre ydelser i samarbejdet, forventeligt vil være højere end ved et Vestkommune samarbejde. Heroverfor står den større ekspertise som Falck Hjælpemidler vil bringe ind i samarbejdet qua deres størrelse og erfaring på området. Et samarbejde med Falck Hjælpemidler og Kolding kommune vil således kunne udvikle hjælpemiddelområdet generelt og løfte vidensniveauet hos den enkelte medarbejder. Dette qua såvel Falck Hjælpemidlers som Koldings kommunes, forventeligt bredere erfaring på området.

For så vidt angår fælles interesser vil også Billund og Kolding kommuner, i lighed med et Vestkommune samarbejde, forventeligt have et sammenfald i interesser omkring hverdagsrehabilitering og andre tiltag som nedbringer udgifterne generelt på området.

Samarbejde baseret på sameje af hjælpemidler.

Indgås et samarbejde baseret på sameje af hjælpemidlerne men med hver sit depot, vil stordriftsfordelene ved drift af depotet forsvinde. Dog bevares de økonomiske gevinster ved indkøb af hjælpemidlerne samt den bedre udnyttelse af stillestående genbrugshjælpemidler, via større genbrug af det enkelte hjælpemiddel.

Ligeledes vil der også her være mulighed for vidensdeling og udvikling. Dog i mindre grad da der er tale om et meget mindre indgribende samarbejde.

Da man bevarer eget depot vil indflydelsen på drift, placering m.v. være så meget desto større. Ligeledes vil ovenfor nævnte ulemper omkring service/ventetid forsvinde. Dog vil Falck Hjælpemidler stå for driften af depotet.

Ulemper

Tilsvarende fordelene er der, ved et samarbejde baseret på et fælles depot, også sammenfald i forhold til ulemper ved et samarbejde af denne type.

Ud over de allerede nævnte skal man også være opmærksom på "lillebror"><storebror" problematikken. I og med at Kolding kommune er mere end 3 gange så stor som Billund målt på antal indbyggere (89.556) er der risiko for at vi bliver "klemt" i et samarbejde. Tiltag som giver mening i Kolding, vil måske blot blive et fordyrende led i Billund grundet den relativt store størrelsesforskel. Dette kan også gøre sig gældende i forhold til et samarbejde om sameje af hjælpemidlerne.

Holdningen til et samarbejde hos Kolding kommune og privat leverandør

Kolding kommune har givet udtryk for interesse i et evt. samarbejde med Billund omkring sameje af hjælpemidler. Et bredere samarbejde på hjælpemiddelområdet, herunder depotdrift har endnu ikke været drøftet. Et møde med Kolding Kommune er planlagt til torsdag d. 26. sept. mhp. at drøfte de forskellige muligheder.

Falck Hjælpemidler er interesserede i et samarbejde med Billund kommune. Både et bilateralt samarbejde om depotdriften og evt. andre områder såvel som et bredere samarbejde med flere kommuner.

Økonomi.

Tabel1 viser udgifterne til hele hjælpemiddelområdet inkl. kørsel og kropsbårne hjælpemidler (kilde nøgletal.dk.).

Kan man, ved et samarbejde på tværs af kommuner og sektorer, bringe udgiften pr. indbygger ned på gennemsnitsprisen for de 5 kommuner, ville besparelsen for Billund kommune i 2012 have været ca. 2.2 mio. kr.

Tabel 1.

Udg. til hjælpemidler pr. indb.				
	2010	2011	2012	2013
Billund Kommune	801	744	775	890
Fanø Kommune	827	826	908	755
Varde Kommune	667	645	715	734
Vejen Kommune	664	600	652	673
Kolding Kommune	619	557	660	670
Gennemsnit	665	614	690	715

Tabel 2 viser den *budgetterede* udgift til hjælpemiddelområdet i 2013 i hhv. Varde og Billund kommuner.

hjælpemiddelttype	Varde	Udgift pr. indbygger	Billund	Udgift pr. indbygger
§ 112				
Lønsum*			1.541.680	57
Optiske synshjælpemidler	1.242.270	25	1.233.650	47
Øvrig HMC**			1.480.300	56
Arm- og benproteser	867.320	17	523.150	20
Høreapparater	6.847.790	137	2.441.200	93
Ortopædiske hjælpemidler inkl. fodtøj	3.664.410	80	1.681.540	64
Inkontinens- og stomihjælpemidler	5.020.200	100	1.090.766***	41
Diabetes			1.776.640	68
Andre hjælpemidler (genbrugshjælpemidler m.v.)	8.156.740	163	2.262.310	86
Nødkald			146.980	6
Ekstern sagsbehandling			217.560	8
§ 113				
Forbrugsgoder	140.330	3	131.550	5
§ 114				
Støtte til køb af bil	5.499.110	110	5.036.120	192
Tilbagebetaling vedr. støtte til køb af bil.	- 1.620.940		-1.211.250	
§ 116				
Boligindretning	1.629.850	33	925.390	35
§ 117				
Befordring	2.800	0,06	1.102.210	42
Mellemkommunale Betalinger	- 234.090		35.770	1
Hjælpemiddeldepotet	8.308.360	166	1.627.670	62
Total	31.215.790	625	20.872.240	794

*Lønudgift til sagsbehandlende terapeuter betales i Billund via kto. 5

**Dækker overundervisning og sagsbehandling samt øvrig konsulentbistand.

***Inkontinens ikke medregnet da det indgår i sygeplejebudgettet.

Indbyggertal pr. 01.01.13

Varde: 49.969

Billund: 26.291

Ud fra tabel 2 fremgår således at der vil være en gevinst at hente for Billund kommune ved et bredt samarbejde på hjælpemiddelområdet. Således fremgår at særligt områderne "Støtte til køb af Bil" samt "Befordring" er her hvor udgiftspresset er størst i Billund sammenlignet med Varde kommune. Et samarbejde og læringsproces på særligt disse områder vil derfor være interessant set fra Billunds side.

Isoleret set for depotet, synes derimod ikke at være et økonomisk incitament for Billund kommune til at indgå i et samarbejde.

I ovenstående skal dog tages forbehold for at kommunerne konterer forskelligt. Der kan således være udgifter medtaget i Varde som ikke figurerer i Billund og omvendt.

Lovgivningen på området

Rammerne for stordrift på de kommunale opgaver kan sammenfattes som nedenstående:

I forbindelse med kommunale samarbejder sondres der i lovgivningen mellem myndighedsopgaver og driftsopgaver:

- 1) Driftsopgaver kan der som udgangspunkt altid samarbejdes om.
- 2) Delegation af myndighedsudøvelse kræver derimod statsforvaltningens godkendelse jf. Kommunestyrelsesloven § 60. Ombudsmanden har dog i en nylig ombudsmandsudtalelse vedr. delegation til private gjort klar, at så længe der er tale om forberedelse af sager, rådgivning/vejledning omkring sagsbehandlingen eller andre tilfælde hvor der ikke af tale om direkte afgørelser kan opgaven delegeres til andre (private) aktører (Horten, Ret og Indsigt nr. 3/2013). Det må således følge heraf at nævnte former for delegation også vil være gældende mellem kommunale myndigheder. En samling af myndighedsfunktionen på tværs af kommunerne vil således være mulig, så længe det sikres at det altid er Billund kommunes medarbejdere som træffer endelig afgørelse for Billund borgere.

Det kan evt. overvejes, om opgaven hensigtsmæssigt kan opdeles, således at kommunen fortsat udfører myndighedsudøvelsesopgaverne, og der indgås samarbejde om driftsopgaverne.

Nedenfor følger en kortfattet beskrivelse af de mulige samarbejdsformer:

Samarbejde efter Lov 548:

Loven giver kommuner adgang til at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder.

Et samarbejde efter denne lov kan frit aftales, såfremt der udelukkende er tale om driftsopgaver og ikke myndighedsudøvelse, da en sådan delegation kræver godkendelse som nævnt ovenfor.

Overstiger værdien af opgaven EU's tærskler for udbudspligt, skal driftsopgaven udbydes efter udbudsdirektivets regler. Tærskelværdien er på ca. 1,5 mio. over en 4-årig periode.

§ 60-selskab:

Kommunestyrelsesloven § 60 giver kommuner adgang til at etablere et selvstændigt selskab i fællesskab, hvor også myndighedsudøvelse overdrages.

En sådan konstruktion kræver dog statsforvaltningens godkendelse.

Herefter vil de opgaver, som § 60-selskabet udfører, ikke være udbudspligtige hverken efter tilbudsloven eller udbudsdirektiverne, da opgaven kan betragtes som en in-house opgave.

Aktie- eller anpartsselskab:

Kommunen kan deltage i et aktie- eller anpartsselskab efter reglerne i Lov 548 § 3.

Det bemærkes at 25 % af selskabets kapital samt stemmerettigheder skal besiddes af private ejere.

Derudover findes der flere begrænsninger, bl.a. at kommunen ikke må opnå bestemmende indflydelse.